

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สีผงทาปากจากสีธรรมชาติ

โสภิตา พงษ์มะลิวัลย์, สุรารัตน์ คำแพงตา, บัญชา ยิ่งงาม และ วันดี รังสิวิจิตรประภา
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 34190

บทนำ

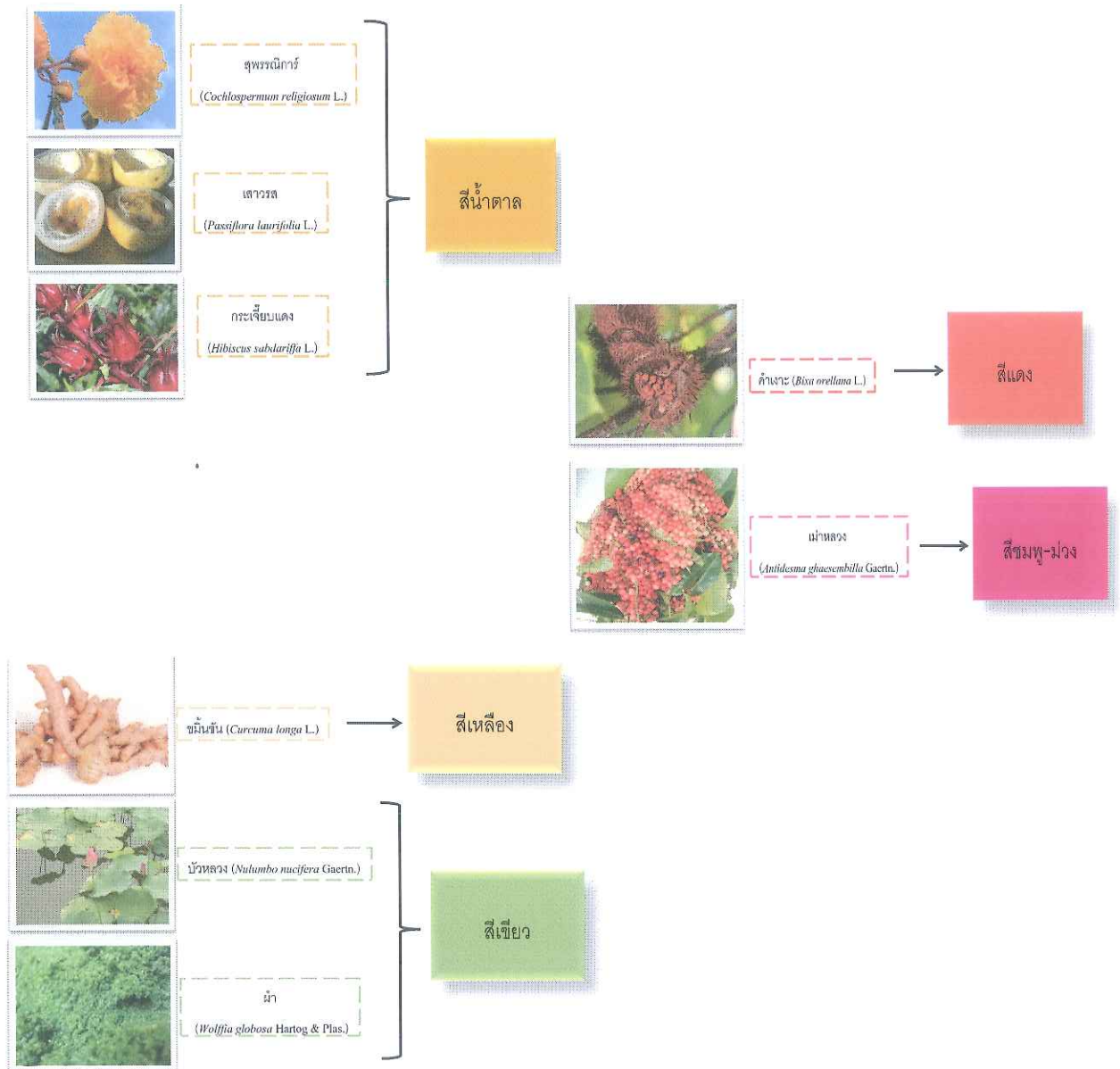
“สีผึ้ง” เป็นตำรับผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ใช้ทาเพื่อป้องกันริมฝีปากแห้ง โดยจะเห็นได้เฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งคนรุ่นหลังแทบจะไม่รู้จักสีผึ้ง เนื่องจากในท้องตลาดมีผลิตภัณฑ์บำรุงริมฝีปากให้เลือกมากมาย การนำสีจากธรรมชาติมาใช้เป็นสารให้สีในผลิตภัณฑ์ให้ความชุ่มชื้นกับริมฝีปาก จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเพิ่มความหลากหลายให้กับผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้สีจากธรรมชาติยังมีความปลอดภัยมากกว่าการใช้สีสังเคราะห์อีกด้วย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การสกัดสีจากพืช

พืชที่ใช้ ได้แก่ ขมิ้นชัน สุพรรณิการ์ เสาวรส บัวหลวง ผ่า กระเจี๊ยบแดง คำเงาะ และเม่า โดยทำการสกัดด้วยเอทานอล 95%

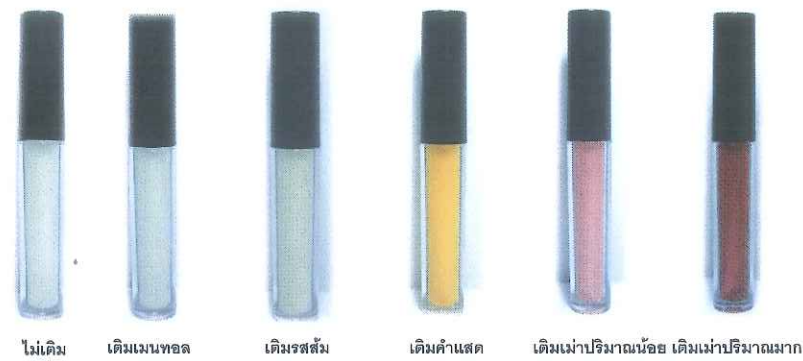
2. การผลิตสีผึ้งให้อยู่ในรูปแบบของลิปบาล์ม ลิปแท่งและลิปกลอส

นำสีและกลิ่นที่ได้รับความพึงพอใจสูงจากผลการประเมิน มาผลิตสีผึ้งให้อยู่ในรูปแบบของลิปบาล์ม ลิปแท่งและลิปกลอส โดยใช้สัดส่วนของ สารกลุ่มไขและสารกลุ่มน้ำมันที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ลักษณะเนื้อของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน

ภาพแสดงผลของความเข้มข้นของสารสกัดพืชต่อสีของผลิตภัณฑ์

ภาพสูตรตำรับลิปกลอส

3. การทดสอบประสิทธิภาพในการให้ความชุ่มชื้นแกริมฝีปาก

โดยใช้อาสาสมัครมนุษย์จำนวน 30 คน เป็นเพศหญิงหรือชาย อายุระหว่าง 20 – 40 ปี

ผลการศึกษาวิจัยและอภิปรายผล

พบว่า การเติมสารสกัดสีจากพืชในปริมาณที่มากขึ้นจะให้สีของผลิตภัณฑ์ที่มีความเข้มข้นมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการเติมสารสกัดสีจากพืชที่มีความเป็นขี้สูง จะพบว่าสีที่เติมลงไปมีการตกตะกอนลงด้านล่าง เนื่องจากไม่สามารถละลายในองค์ประกอบของตัวรับสีผึ้งซึ่งมีความเป็นขี้ต่ำได้ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค พบว่าเมื่อพิจารณาจากความชอบโดยรวมแล้วสาเหตุที่ทำให้สีผึ้งที่มีการเติมสารสกัดจากเม่าหลวง และสีผึ้งที่มีการเติมสารสกัดจากคำแสดได้รับความพึงพอใจสูง อาจเนื่องมาจากสีที่ได้มีลักษณะสดใส สวยงาม ไม่ดูตุกติกมากเกินไป ดูแล้วเป็นธรรมชาติ ซึ่งสีส้ม-แดงและสีชมพูเป็นสีที่เหมาะสมกับการนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์บำรุงริมฝีปาก ผลการทดสอบพบว่าริมฝีปากข้างที่ทาลิปบาล์มพื้นที่ไม่เติมสี และลิปบาล์มผสมสารสกัดเม่าให้ความชุ่มชื้นแกริมฝีปากได้

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้ได้ทำการผลิตสีผึ้งซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อใช้สำหรับบำรุงริมฝีปาก โดยตกแต่งสีสันทันด้วยการเติมสารสกัดจากพืชหลากหลายชนิด ซึ่งสีจากสารสกัดพืชที่ได้รับความพึงพอใจสูงจะเป็นสีจากสารสกัดคำแสดและสารสกัดจากเม่า และมีการปรับปรุงพัฒนาสูตรตัวรับสีผึ้งให้มีความหลากหลายมากขึ้นโดยการผลิตให้อยู่ในรูปแบบลิปบาล์ม ลิปแท่ง และลิปกลอส และในการทดสอบประสิทธิภาพในการให้ความชุ่มชื้นแกริมฝีปากพบว่าผลิตภัณฑ์สีผึ้งในรูปแบบของลิปบาล์มสามารถให้ความชุ่มชื้นแกริมฝีปากได้ดี และสามารถคงความชุ่มชื้นไว้ได้ในระยะเวลา 3 ชั่วโมงเมื่อเปรียบเทียบกับริมฝีปากที่ไม่ได้ทา ดังนั้นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นได้จึงเป็นการช่วยให้คนรุ่นหลังรู้จักกับสีผึ้งมากขึ้น โดยมีสีสันทันจากธรรมชาติช่วยดึงดูดความสนใจและอาจทำให้คนหันมาใช้สีผึ้งมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Avinash MD, Hari AM, Pradeep NS. Herbal lipstick formulation: a new approach. International Journal of Research in Ayurveda & Pharmacy. 2(6) (2011) 1795-1797.
- Barrozo MAS, Santos KG, Cunha FG. Mechanical extraction of natural dye extract from Bixa orellana seeds in spouted bed. Industrial Crops and Products. 45 (2013) 279-282.